

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Protocol voor de werkwijze

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
1.1 Doel van het protocol.....	2
1.2 Positionering van de Inspectie JenV	3
1.3 Vormen van inspectietoezicht.....	3
2. Toelichting op de werkwijze	5
2.1 Werkwijze bij de programmering van toezichtactiviteiten.....	5
2.2 Werkwijze bij de uitoefening van toezicht	5
2.3 Werkwijze bij verdiepend toezicht: onderzoeken.....	6
Bijlage I: Interviewprotocol	12
Bijlage II: Tabel Wederhoor	13

1. Inleiding

1.1 Doel van het protocol

De Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: de Inspectie JenV of kortweg Inspectie) is belast met het houden van toezicht op de uitvoering en naleving van de wet- en regelgeving op het terrein van het ministerie van Justitie en Veiligheid.¹ Het (kern)doel van de Inspectie is erop toe te zien óf en hoe de organisaties binnen haar toezichtdomein hun wettelijke en/of maatschappelijke opdracht realiseren. De Inspectie JenV wil bijdragen aan het publieke vertrouwen in organisaties en netwerken in het domein van Justitie en Veiligheid door hun functioneren in beeld te brengen. Om haar werk goed te kunnen doen moet Inspectie onafhankelijk zijn en tegelijkertijd in verbinding met haar omgeving. Om die reden is het van groot belang dat de Inspectie er steeds voor waakt dat zij in vrijheid tot onafhankelijke oordelen kan komen en zorgt voor een voor elke burger navolgbaar onderzoeksproces.

Doel van dit protocol is om inzicht te bieden in de werkwijze die de Inspectie JenV hanteert bij het uitvoeren van haar toezichttaken en de zorgvuldigheid die zij nastreeft bij de totstandkoming van haar producten.

Inspectieproducten zijn er in meerdere vormen, zoals rapporten, jaarbeelden of signaleringsbrieven². Door kennis te nemen van het protocol weten organisaties, hun medewerkers en anderen wat zij van de Inspectie kunnen verwachten als zij met de Inspectie te maken krijgen bij de uitoefening van haar toezicht.

Het protocol beschrijft de algemene werkwijze zoals die in beginsel voor alle toezichtgebieden van de Inspectie JenV geldt.³ Dit laat onverlet dat zich in de praktijk situaties kunnen voordoen waarbij er van de in dit protocol beschreven werkwijze en termijnen wordt afgeweken.⁴

Het protocol voor de werkwijze wordt periodiek aangepast aan nieuwe ontwikkelingen in de wijze van toezicht houden en geactualiseerd ingeval van

¹ De taakopdracht is geregeld in artikel 60, eerste lid van het Organisatiebesluit ministerie van Justitie en Veiligheid, dat als volgt luidt:

1. De Inspectie Justitie en Veiligheid (IJenV) is belast met:

- a. toezichtstaken op het terrein van het ministerie en heeft daartoe de volgende hoofdtaken:
 - i. het houden van toezicht op de uitvoering en de naleving van de wet- en regelgeving op het terrein van het ministerie en van wet- en regelgeving op andere daartoe bij of krachtens de wet aangewezen beleidsterreinen;
 - ii. het gevraagd en ongevraagd verstrekken van inlichtingen en adviezen aan de bewindspersoon over onderwerpen die hem aangaan;
 - iii. het vervullen van andere door de bewindspersoon aan de Inspectie opgedragen toezichtstaken.
- b. de handhavingstaken bedoeld in hoofdstuk 9 van de Jeugdwet met uitzondering van het geven en handhaven van een schriftelijke aanwijzing, als bedoeld in artikel 9.3, eerste lid, en artikel 9.5 van de Jeugdwet.

² Deze opsomming is niet limitatief: in beginsel kan alle *output* waarover de Inspectie naar aanleiding van haar toezicht met haar omgeving communiceert worden gezien als een inspectieproduct.

³ Meer informatie over de gebieden binnen het domein van Justitie en Veiligheid waarop de Inspectie toezicht houdt is te vinden op de website: www.inspectie-jenv.nl.

⁴ Bijvoorbeeld bij een urgent onderzoek, een onderzoek op verzoek van een overheidsorganisatie of een onderzoek in samenwerking met andere toezichthouders waarvoor andere wettelijke regelingen gelden. Ook kunnen voor een bepaald toezichtdomein soms aanvullende werkafspraken worden gemaakt. Als dat het geval is worden deze vastgelegd en worden betrokken partijen daarover geïnformeerd. De aanvullende afspraken worden op verzoek ook aan derden verstrekt.

wijzigingen in de taakopdracht van de Inspectie. Zo is momenteel een wetsvoorstel Kwaliteit incassodienstverlening in voorbereiding bij de Staten-Generaal waarin de Inspectie JenV wordt belast met nieuwe toezicht- en handhavingstaken. Ook op grond van de Wet experiment gesloten coffeeshopketen wordt de Inspectie belast met nieuwe toezicht- en handhavingstaken. Gelet op deze taken en daaruit volgende eisen van de Algemene wet bestuursrecht is het Protocol niet van toepassing op deze toezichtsterreinen. Bij het operationeel worden van het toezicht op grond van deze wetten zal dit Protocol worden aangevuld met (verwijzing naar) de voor deze terreinen eventueel afwijkende of specifiek geldende werkwijze⁵.

1.2 Positionering van de Inspectie JenV

De Inspectie JenV valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid. De Inspectie is onafhankelijk in de keuze om een bepaald onderzoek te verrichten, onafhankelijk in haar werkwijze en onafhankelijk ten aanzien van de bevindingen en oordelen die uit een onderzoek voortvloeien. Dit is vastgelegd in de Aanwijzingen van de minister-president inzake de rijksinspecties⁶. Deze aanwijzingen hebben onder meer ten doel te waarborgen dat de beslissing van een rijksinspectie om een onderzoek in te stellen en de oordelen van de betrokken inspectie, op objectieve wijze tot stand komen, zonder dat door de minister wordt ingegrepen in de werkwijze van de Inspectie in een concrete casus en zonder oneigenlijke beïnvloeding door taakorganisaties, onderdelen van een ministerie, een minister, of andere personen of organisaties. Ter invulling van de relatie en wisselwerking tussen de Inspectie en de minister, de beleidsonderdelen van het ministerie van Justitie en Veiligheid en de organisaties waarop de Inspectie toezicht houdt zijn nadere afspraken gemaakt in een relatiestatuu⁷.

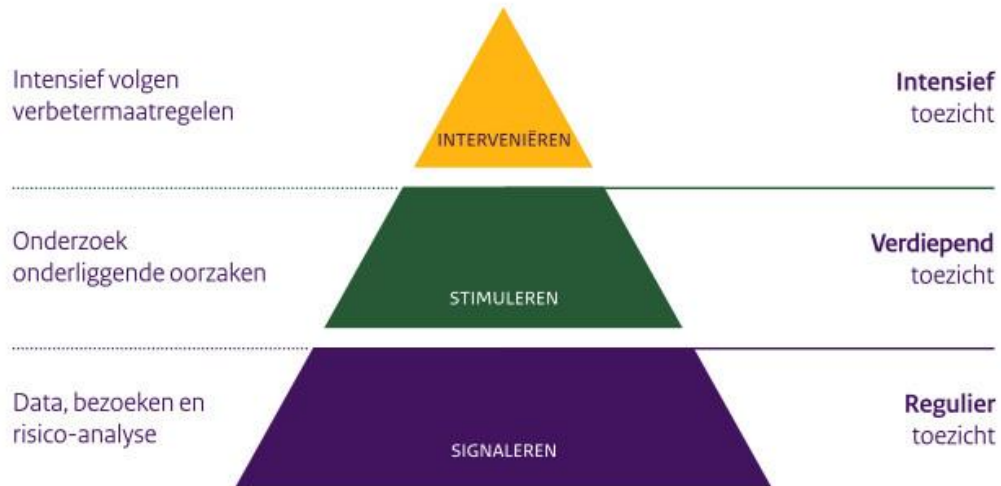
1.3 Vormen van inspectietoezicht

Voor de wijze waarop de Inspectie JenV haar toezicht heeft ingericht, hanteert de Inspectie de piramide uit afbeelding 1. Deze piramide bestaat uit een basis van regulier toezicht en een top van verdiepend en intensief toezicht. De toepassing van verdiepend en intensief toezicht is maatwerk.

⁵ Voor de toezicht- en handhavingstaken van de Inspectie op grond van de Wet experiment gesloten coffeeshopketen is inmiddels specifiek op deze taken toegesneden handhavingbeleid vastgesteld en gepubliceerd Besluit van 14 oktober 2021 van de Inspecteur-generaal van de Inspectie Justitie en Veiligheid namens de Minister voor Medische Zorg en de Minister van Justitie en Veiligheid, tot vaststelling van het Handhavingbeleid Experiment Gesloten Coffeeshopketen Inspectie Justitie en Veiligheid, Staatscourant 2021, 44237.

⁶ Regeling van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken van 30 september 2015, nr. 3151041, houdende de vaststelling van de Aanwijzingen inzake de rijksinspecties. Staatscourant 2015, 33574.

⁷ Het Relatiestatuu^t is gepubliceerd op de website van de Inspectie: www.inspectie-jenv.nl.

Afbeelding 1

Regulier toezicht is toezicht waarmee doorlopend inzicht wordt verkregen in algemene en specifieke onderwerpen van het functioneren van een organisatie of keten en het speelveld waarbinnen deze opereert. Regulier toezicht is feitelijk toezicht zonder specifieke aanleiding, maar het kan wel gevolgen hebben.

Met regulier toezicht wil de Inspectie doorlopend in beeld brengen wat er speelt in het veld, daarbij vroegtijdig risico's signaleren en zo veel mogelijk met de betrokken organisatie(s) reflecteren op mogelijke oorzaken en de aanpak daarvan stimuleren. Daarnaast geeft regulier toezicht de Inspectie aanknopingspunten voor verdere verdieping en/of intensivering van haar toezicht.

Verdiepend toezicht is erop gericht een onderwerp meer uit te diepen wanneer zich (terugkerende) problemen voordoen en de oorzaken daarvan te achterhalen.

Intensief toezicht is bedoeld om partijen te bewegen tot absoluut noodzakelijke verbeteringen op een bepaald onderwerp.

2. Toelichting op de werkwijze

2.1 Werkwijze bij de programmering van toezichtactiviteiten

Meerjarenperspectief en werkprogramma

Het beleidsterrein van het ministerie van Justitie en Veiligheid is breed en kent een veelheid aan onderwerpen. Om die reden prioriteert de Inspectie JenV haar activiteiten. De activiteiten steunen mede op het zogenoemde meerjarenperspectief, dat de Inspectie telkens voor een periode van vier jaren vaststelt. In het meerjarenperspectief geeft de Inspectie aan welke doelen zij de komende vier jaar hanteert. De focus voor de toezichtactiviteiten wordt jaarlijks vastgelegd in een werkprogramma, waarop de beleidsonderdelen en toezicht ondervindende taakorganisaties in het domein van justitie en veiligheid vooraf hun zienswijze hebben kunnen geven. Het werkprogramma komt grotendeels voort uit gesignaleerde risico's in het justitie- en veiligheidsdomein. De afspraken over het betrekken van de beleidsonderdelen en de taakorganisaties bij het meerjarenperspectief en het werkprogramma van de Inspectie JenV zijn vastgelegd in een relatiestatoot⁸.

De minister van Justitie en Veiligheid keurt het vastgestelde meerjarenperspectief en het werkprogramma van de Inspectie JenV goed en stuurt het vervolgens ter informatie naar de Staten-Generaal.

De programmering wordt gedurende het jaar door de Inspectie getoetst op actualiteit en beschikbaarheid van capaciteit (mensen en middelen) en door het uitvoeren van concrete toezichtactiviteiten nader ingevuld. Afhankelijk van deze toetsing kan de programmering worden herzien. De minister informeert de Staten-Generaal over tussentijdse wijzigingen van het werkprogramma en over andere aangelegenheden die de uitvoering van het werkprogramma in belangrijke mate beïnvloeden.

Het actuele werkprogramma en meerjarenperspectief zijn, evenals het overzicht van lopende en afgeronde toezichtactiviteiten, te vinden op de website van de Inspectie, www.inspectie-jenv.nl.

2.2 Werkwijze bij de uitoefening van toezicht

Zorgvuldigheid en transparantie

Gelet op de onafhankelijke positie van de Inspectie gelden voor alle werkzaamheden van de Inspectie twee belangrijke (algemene) uitgangspunten.

Het eerste is dat de Inspectie JenV te allen tijde de uiterste zorgvuldigheid bij de uitoefening van haar taken betracht en het tweede dat zij transparant is over de afwegingen die zij daarin maakt (dit uitgangspunt wordt ook wel het transparantiebeginsel genoemd).

⁸ *Ibid.*

Duidelijkheid over de werkwijze van de Inspectie en de contacten die zij heeft in het kader van de totstandkoming van inspectieproducten is hierbij van essentieel belang. Om de transparantie in de wisselwerking met haar omgeving te borgen geldt voor de medewerkers van de Inspectie als richtsnoer dat zij in hun contact met stakeholders en andere belanghebbende partijen (waaronder uiteraard ook de taakorganisaties waarop toezicht wordt gehouden) steeds de nodige prudentie en inhoudelijke en processuele zorgvuldigheid betrachten. De processueel in acht te nemen zorgvuldigheid wordt waar nodig vastgelegd in de interne werkinstructies en/of handreikingen. Onderdeel van de processuele zorgvuldigheid die de Inspectie in acht neemt is ook dat de Inspectie zich bij de uitoefening van haar toezicht ervoor inspant tot afstemming over de aanpak van haar toezicht te komen, indien blijkt dat er nog andere toezichthouders of externe onderzoekers zijn die zich met dezelfde of nauw verwante onderzoeksvragen bezighouden.

Meer concreet brengen deze algemene uitgangspunten met zich, dat de Inspectie medewerkers bij de uitoefening van toezichtactiviteiten de inbreng van stakeholders, andere belanghebbenden en/of externe partijen die van (mogelijke) invloed is op een oordeel van de Inspectie en de keuze die zij maakt ten aanzien van deze inbreng, op een altijd achteraf te traceren wijze vastleggen. Daarnaast dragen ook de afspraken die de Inspectie heeft gemaakt met de beleidsonderdelen en taakorganisaties van het ministerie van Justitie en Veiligheid, zoals vastgelegd in het Relatiestatuu⁹ bij aan een zorgvuldige en navolgbare werkwijze van de Inspectie.

In de inleiding van dit protocol zijn de drie vormen van toezicht van de Inspectie JenV toegelicht. Onderscheiden worden: regulier, verdiepend en intensief toezicht. De hiervoor beschreven algemene uitgangspunten voor de werkwijze gelden voor alle drie vormen van toezicht.

Daarnaast geldt voor het verdiepend toezicht dat dit in vrijwel alle gevallen vorm krijgt door het instellen van onderzoek. Voor het doen van zulk onderzoek geldt de in het navolgende onderdeel 2.3 van dit protocol beschreven werkwijze.

Het intensief toezicht vindt in de regel plaats in de vorm van maatwerk op basis van een door de Inspectie JenV aanbevolen verbeterplan. Aangezien het hierbij steeds om maatwerk gaat wordt de werkwijze telkens toegespitst op wat naar het professionele oordeel van de Inspectie nodig is in het kader van goed toezicht.

2.3 Werkwijze bij verdiepend toezicht: onderzoeken

Verdiepend toezicht wordt altijd vormgegeven door het instellen van een onderzoek.

Uitvoeren van onderzoeken: oriëntatie en plan van aanpak

Een onderzoek start veelal met een oriëntatie naar aanleiding van informatie uit het regulier toezicht van Inspectie¹⁰.

⁹ Het Relatiestatuu^t is gepubliceerd op de website van de Inspectie: www.inspectie-jenv.nl.

¹⁰ Een onderzoek hoeft dus niet altijd te beginnen met een oriëntatie. Soms is snelheid geboden en is de informatie die de Inspectie bereikt uit haar regulier toezicht al voldoende om een onderzoek in te stellen.

Als wordt besloten om een onderzoek in te stellen, wordt vervolgens een plan van aanpak gemaakt.

Zodra dit gereed is, is de volgende stap dat het plan van aanpak aan een interne kwaliteitstoets wordt onderworpen en aan de betrokken taakorganisatie(s) wordt voorgelegd om eventuele feitelijke onjuistheden eruit te halen. Het plan van aanpak wordt daarna vastgesteld.

In onderzoeken waarbij beleidsonderdelen en/of taakorganisaties binnen het domein van JenV actief betrokken worden, worden de rollen en verschillende verantwoordelijkheden zo nodig van tevoren in het plan van aanpak beschreven en toegelicht. Hierbij worden de afspraken tussen de Inspectie, de beleidsonderdelen en de taakorganisaties, die in het Relatiestatuu¹¹ zijn gemaakt in acht genomen.

Het plan van aanpak wordt ter informatie aan de bij het onderzoek betrokken taakorganisaties toegezonden en op de website van de Inspectie geplaatst (het plan van aanpak wordt daardoor actief openbaar gemaakt).

Bij de aankondiging van een onderzoek waarbij de Inspectie een organisatie inspecteert en interviews worden afgenomen, stuurt de Inspectie het Protocol voor de werkwijze en het Interviewprotocol (bijlage I bij dit Protocol) mee.

Uitvoeren van onderzoeken: normenkader

Bij de uitvoering van een onderzoek kan de Inspectie een normenkader hanteren¹². Als dit het geval is, informeert zij de toezicht ondervindende organisaties hierover en licht daarbij toe hoe zij tot de keuze van het normenkader is gekomen. Het normenkader wordt openbaar gemaakt, al dan niet als onderdeel van het plan van aanpak van een onderzoek en/of de rapportage.

Bij de toelichting van het normenkader wordt aangegeven welke toezichtaspecten de Inspectie in haar onderzoek betreft of heeft betrokken, welke criteria daarbij relevant worden geacht en zo mogelijk in welke normen de criteria geoperationaliseerd zijn. Het normenkader is meestal afgeleid van uitvoeringsbeleid dat is gebaseerd op wettelijke normen. Er kunnen echter ook veldnormen¹³ worden gehanteerd. Daar waar geen of slechts beperkt wettelijke, meetbare normen voorhanden zijn, expliciteert de Inspectie na consultatie van de naar haar oordeel meest relevante betrokken partijen het volgens haar oordeel toepasselijke normenkader.

Uitvoeren van onderzoeken: inspecteren en vastleggen van toezichtactiviteiten

Een onderzoek bestaat veelal uit het bestuderen en analyseren van schriftelijk materiaal en overige data¹⁴ en vervolgens het uitvoeren van interviews, observaties

¹¹ Het Relatiestatuu^t is gepubliceerd op de website van de Inspectie: www.inspectie-jenv.nl.

¹² Tenzij sprake is van een louter exploratief onderzoek.

¹³ Met veldnormen wordt hier bedoeld: geschreven of ongeschreven normen die in een bepaald toezichtveld gelden en relevant zijn voor het onderzoek. Dat kunnen dus ook eigen normen van de organisatie(s) zijn of private normen (bijvoorbeeld van brancheorganisaties) die van toepassing zijn op de toezicht ondervindende organisaties.

¹⁴ Bijvoorbeeld data verkregen uit de inzet van data-analyse.

en/of het beoordelen van documentatie/registraties bij de betrokken organisaties en/of functionarissen. Soms kunnen ook andere methoden van onderzoek worden ingezet, zoals (digitale) enquêtes, burgerinterviews, reflectiegesprekken of panels. Indien bij een onderzoek bedrijfsgevoelige of anderszins vertrouwelijke informatie wordt verkregen, wordt het vertrouwelijke karakter daarvan in beginsel gerespecteerd.¹⁵

Van afgenomen interviews wordt een gespreksverslag gemaakt. Het verslag wordt aan de gesprekspartner(s) voorgelegd voor een controle op feitelijke onjuistheden¹⁶. De Inspectie verwerkt de interviewverslagen in haar rapport en draagt er daarbij zorg voor dat de informatie die zij uit de interviewverslagen opneemt niet herleidbaar is tot de geïnterviewde personen.

Uitvoeren van onderzoeken: analyse en oordeelsvorming

Op basis van het normenkader en/of de in het kader van een onderzoek verkregen informatie vormt de Inspectie zich een oordeel over het onderzoeksthema en/of de praktijk van de betrokken organisaties en/of functionarissen. De Inspectie formuleert haar bevindingen en conclusies en doet eventueel aanbevelingen.

Uitvoeren van onderzoeken: rapportage

De Inspectie rapporteert over haar bevindingen, conclusies, oordelen en aanbevelingen op verschillende manieren. Dit kan zijn in de vorm van een factsheet, brief, infographic, of op andere wijzen. Bij verdiepend toezicht is de meest gebruikelijke vorm echter dat de Inspectie rapporteert over de resultaten van haar onderzoek door het uitbrengen van een inspectierapport. Voordat een rapport kan worden uitgebracht wordt een voorbereidingsprocedure gevolgd waarbij eerst een conceptrapport wordt opgesteld.

Een concept inspectierapport geeft een beschrijving van de gekozen onderzoeksoptzet, het gehanteerde normenkader, de bevindingen, de analyse, de conclusies en eventuele aanbevelingen.

Uitvoeren van onderzoeken: wederhoorprocedure bij conceptrapporten en andere inspectieproducten

Voor het uitbrengen van een rapport geldt naast de interne kwaliteitstoets nog een extra zorgvuldigheidsnorm in de vorm van een wederhoorprocedure. De wederhoorprocedure geldt ook voor het uitbrengen van andere inspectieproducten.

De wederhoorprocedure behelst het voor reactie voorleggen van het conceptrapport, inclusief conclusies, maar nog zonder eventuele aanbevelingen, aan de eindverantwoordelijken van de organisatie(s) waarop het onderzoek zich heeft gericht¹⁷.

¹⁵ Tenzij er een wettelijke plicht is op grond waarvan de betreffende informatie door de Inspectie moet worden gedeeld.

¹⁶ Zie hiervoor ook het Interviewprotocol, Bijlage I bij dit Protocol.

¹⁷ Soms kan hier om praktische redenen van worden afgeweken. Bijvoorbeeld in het geval dat er overkoepelend onderzoek is gedaan bij een groot aantal organisaties. Als er om praktische redenen voor wordt gekozen om de wederhoorprocedure anders in te richten wordt dit altijd van tevoren gemotiveerd toegelicht in het plan van aanpak van een onderzoek.

Bij het aanbieden van het conceptrapport voor wederhoor aan de organisatie(s) waarop het onderzoek zich heeft gericht wordt hen gevraagd om inhoudelijk onderbouwd aan te geven of er naar hun oordeel feitelijke onjuistheden in het conceptrapport staan. Tevens wordt gevraagd het vertrouwelijke karakter van het conceptrapport te respecteren. De standaard reactietermijn voor het geven van de wederhoorreactie is twee weken¹⁸.

Bij onderzoeken naar incidenten wordt het conceptrapport, niet alleen voorgelegd aan de verantwoordelijken van de organisatie(s) waarop het onderzoek zich heeft gericht, maar ook aan degenen op wie het onderzoek (grotendeels) betrekking heeft¹⁹. Dat is bij onderzoek in de forensische zorg bijvoorbeeld de forensische patiënt. En bij een onderzoek naar de taakuitvoering door de politie kan dat een slachtoffer of nabestaande zijn. Kern is dat wanneer een van deze betrokkenen tijdens het onderzoek actief is bevraagd of informatie over hen is opgevraagd, het rapport, of relevante onderdelen daarvan, altijd ook aan hen voor wederhoor wordt voorgelegd.²⁰ Het staat betrokkenen aan wie (delen van) een conceptrapport voor wederhoor wordt voorgelegd overigens vrij om wel of niet te reageren.

Indien betrokkenen wel gebruik willen maken van de mogelijkheid van wederhoor wordt hen gevraagd de wederhoorreactie op te stellen in de vorm van een door de Inspectie aangeleverde tabel. Deze tabel, aangevuld met de reactie van de Inspectie daarop, wordt als bijlage onderdeel van het definitieve rapport. De Inspectie maakt in de tabel alle bij het wederhoor ontvangen reacties zichtbaar, en wordt bijgesloten als bijlage bij het inspectierapport. Dit geeft inzicht in de totstandkoming van het definitieve rapport en in de wijzigingen die in deze fase van het onderzoeksproces eventueel nog zijn doorgevoerd. Hiermee is transparant en navolgbaar in hoeverre de Inspectie de wederhoorreacties de Inspectie aanleiding hebben gegeven om het conceptrapport naar aanleiding van de reacties aan te passen.

Aanbieding aan bewindspersoon en betrokken organisaties

Na vaststelling wordt het rapport aangeboden aan de betrokken bewindspersonen²¹ en eindverantwoordelijken van de onderzochte organisatie(s)²². Zij worden daarbij uitgenodigd om desgewenst een reactie op het rapport te geven. Daarbij wordt aangegeven dat de verwachte datum van publicatie is gekoppeld aan een reactietermijn van maximaal zes weken²³.

Indien de betrokken bewindspersoon besluit om een beleidsreactie naar aanleiding van een inspectieproduct op te stellen, wordt deze zo mogelijk tegelijk met het

¹⁸ Van deze termijn kan indien daar aanleiding voor bestaat worden afgeweken.

¹⁹ Er kan in voorkomende gevallen voor worden gekozen om hen alleen de delen van het conceptrapport voor te leggen die in het bijzonder op hen betrekking hebben.

²⁰ Bij het opnemen van reacties van degenen op wie het onderzoek betrekking heeft wordt de nodige zorgvuldigheid betracht, om zoveel mogelijk te voorkomen wordt dat de reacties tot bepaalde personen herleidbaar zijn.

²¹ De betrokken directeur(en)-generaal van het ministerie van Justitie en Veiligheid en evt. andere betrokken ministeries ontvangen een afschrift van het rapport en de nota waarbij het rapport aan de betrokken bewindspersonen wordt aangeboden.

²² Soms kan hier om praktische redenen van worden afgeweken. Bijvoorbeeld in het geval dat er overkoepelend onderzoek is gedaan bij een groot aantal organisaties. Als er om praktische redenen

²³ Deze maximale reactietermijn is opgenomen in de Regeling van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken van 30 september 2015, nr. 3151041, houdende de vaststelling van de Aanwijzingen inzake de rijksinspecties. Staatscourant 2015, 33574.

inspectieproduct openbaargemaakt. Conform de Aanwijzingen inzake de rijksinspecties heeft de bewindspersoon maximaal zes weken de tijd om een beleidsreactie op te stellen. Wordt die termijn overschreden, dan kan de Inspectie met inachtneming van de afspraken die hierover in het Relatiestatuu t zijn gemaakt besluiten om het inspectieproduct openbaar te maken via de eigen website.

Informereren van betrokken personen

Na vaststelling van het rapport worden ook alle betrokkenen aan wie een conceptrapport of ander inspectieproduct (of onderdelen daarvan) voor wederhoor is voorgelegd hierover geïnformeerd. Hierbij wordt tevens de verwachte datum van publicatie op de website van de Inspectie aangegeven.

Bestuurlijk gesprek

De reacties op het rapport kunnen worden betrokken in een bestuurlijk gesprek, waarbij de inspecteur-generaal aanbiedt het rapport nader toe te lichten. Van het bestuurlijk gesprek wordt een verslag gemaakt dat aan het onderzoekdossier wordt toegevoegd.

In afwijking van de gebruikelijke volgorde van aanbieding van een vastgesteld rapport aan de betrokken bewindspersonen en eindverantwoordelijken van de onderzochte organisatie(s), kan het in bepaalde gevallen wenselijk of noodzakelijk zijn om al vóór de vaststelling van het product een informerend bestuurlijk gesprek te voeren. Indien dit het geval is, geeft de Inspectie duidelijk aan waarom ze hiervoor kiest, en hoe ze het gesprek inricht (bijvoorbeeld door het geven van een toelichting, presentatie of het beleggen van een gesprek). De Inspectie legt de uitkomsten van alle gesprekken in deze fase vast, zodat het gevolgde traject juist ook in deze fase transparant en navolgbaar blijft. Indien het bestuurlijk gesprek leidt tot wijzigingen in het (concept) inspectieproduct, worden deze wijzigingen — net als de eerder ontvangen wederhoorreacties — opgenomen in de wederhoortabel.

Wat hier beschreven is over de aanbieding van inspectierapporten aan bewindspersonen en betrokken organisaties geldt mutatis mutandis ook bij het uitbrengen van andere inspectieproducten.

Openbaarmaking van inspectieproducten

De Inspectie maakt inspectierapporten in beginsel actief openbaar door publicatie op haar website. Het uitgangspunt dat hierbij geldt is *'openbaar, tenzij...'*. In bepaalde gevallen is het ook mogelijk dat inspectierapporten niet worden gepubliceerd, bijvoorbeeld wanneer dit de veiligheid van de staat zou kunnen schaden, of als er veel vertrouwelijke informatie in staat. Voor andere inspectieproducten hanteert de Inspectie als uitgangspunt dat deze in beginsel niet actief openbaar worden gemaakt, tenzij daar een goede aanleiding toe bestaat.

Zienswijze belanghebbenden bij openbaarmaking inspectieproduct

Indien een belanghebbende bedenkingen heeft tegen publicatie van een inspectieproduct (in een bepaalde vorm), bijvoorbeeld omdat er privacygevoelige of bedrijfsvertrouwelijke informatie in staat, stelt de Inspectie belanghebbenden voorafgaand aan de publicatie in de gelegenheid een zienswijze naar voren te

brengen. Zijn er bezwaren, dan wordt een formeel openbaarmakingsbesluit genomen waartegen rechtsmiddelen kunnen worden aangewend.

Slachtoffers en nabestaanden

Bij de openbaarmaking van rapporten over incidentonderzoeken of andere onderzoeken waarbij slachtoffers of nabestaanden actief betrokken zijn heeft de Inspectie bijzondere aandacht voor de positie van slachtoffers en/of nabestaanden. De Inspectie weegt hun belangen waar mogelijk mee in het kader van het besluit tot openbaarmaking. Slachtoffers en nabestaanden worden dan ook voor de publicatie van het rapport op de hoogte gesteld van de inhoud daarvan.

Bijlage I: Interviewprotocol

Belangrijke informatie voor de geïnterviewde

1. Aan het begin van het interview wordt dit protocol mondeling aan u toegelicht. Het interview is alleen met u, dus zonder aanwezigheid van uw leidinggevende, omdat het de bedoeling is dat u zich volledig vrij kunt uiten.
2. Van het interview wordt een verslag opgesteld, dat aan u zal worden voorgelegd. U zult worden gevraagd om binnen twee weken na ontvangst van het verslag aan te geven of er feitelijke onjuistheden in het verslag staan. Vervolgens stelt de Inspectie het verslag vast.
3. Interviewverslagen die de Inspectie heeft opgesteld zijn in beginsel vertrouwelijk (tenzij uitdrukkelijk anders met u overeengekomen) en worden om die reden door de Inspectie niet aan derden en ook niet aan uw leidinggevende(n) beschikbaar gesteld. Indien interviewverslagen op grond van de Wet open overheid (Woo) worden opgevraagd, zal de Inspectie openbaarmaking weigeren. De Woo geeft de mogelijkheid informatie te weigeren als openbaarmaking in strijd zou komen met het belang van inspectie, controle en toezicht. Het staat u overigens vrij het gespreksverslag, desgewenst, zelf aan derden te verstrekken.
4. De Inspectie neemt in haar rapport in beginsel geen uitspraken op van individuele personen. Alleen wanneer zaken door meerdere personen en/of andere bronnen worden bevestigd, kan de Inspectie ervoor kiezen dergelijke uitspraken wel op te nemen in haar rapport. Uitspraken waarvan is besloten die wel in een inspectierapport op te nemen, worden zo opgenomen, dat zij in beginsel niet herleidbaar zijn naar personen.
5. Indien citaten uit een gespreksverslag in het rapport worden opgenomen, worden deze ter verificatie aan u voorgelegd.
6. Het interview wordt opgenomen, tenzij u daar bezwaar tegen heeft. De opname van het gesprek wordt na vaststelling van het verslag vernietigd.

Voor meer informatie over de Inspectie JenV, zie www.inspectie-jenv.nl.

Bijlage II: Tabel Wederhoor

Tabel a. *Tabel reacties op rapport*

Nr.	Inzagepartij	Hst / paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste...laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie	Reactie Inspectie

Inspectie Justitie en Veiligheid

*Toezicht, omdat rechtvaardigheid en veiligheid
niet vanzelfsprekend zijn.*

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectie-jenv.nl

Oktober 2021

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*